

Dosarul nr. 3ra-885/23
2-22064488-01-3ra-21082023

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul central – G. Cazacu
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – G. Mîra, A. Bostan, G. Dașchevici

ÎNCHEIERE

03 iulie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ion Malanciuc
Oxana Parfeni
Diana Stănilă

examinând admisibilitatea recursului depus de avocatul Pîslaru Lilia în numele și interesele lui Agrici Igor,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Agrici Igor împotriva Serviciului Fiscal de Stat, privind contestarea actelor administrative,

împotriva deciziei din 06 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 10 mai 2022, Agrici Igor, reprezentat de avocatul Pîslaru Lilia, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată în împotriva Serviciului Fiscal de Stat, prin care a solicitat anularea Hotărârii seria AH nr. 0028040 din 17 decembrie 2020 privind executarea silită a obligației fiscale.

În motivarea acțiunii, a invocat că la 18 martie 2022, după revenirea în țară, a aflat de la executorul judecătoresc Guțu Vitalie, despre existența Hotărârii nr. AH Nr. 0028040 din 17 decembrie 2020 a Serviciului Fiscal de Stat cu privire la existența unei restanțe la buget, amendă și penalitate.

În context, a menționat că la 18 martie 2022, a încercat să retragă numerar de pe cardul său bancar, dar nu i-a reușit, iar când s-a adresat băncii pentru a afla de ce nu poate să ridice pensia de invaliditate, i s-a comunicat că, contul acestuia este blocat de executorul judecătoresc Guțu Vitalie.

Reclamantul a ridicat un certificat de la bancă prin care i s-a confirmat că contul sechestrat este cont social, unde primește pensia de invaliditate, care a fost prezentat executorului judecătoresc Guțu Vitalie și care la rândul său i-a înmănat delegația nr. 021 s-542/21 din 18 martie 2022 și scrisoarea Serviciului Fiscal de Stat nr. 26-20/3-26 din 01 octombrie 2021, în care se menționa despre Hotărârea AH Nr. 0028040 din 17 decembrie 2020 a Serviciului Fiscal de Stat.

Ulterior, la 25 martie 2022, reclamantul s-a adresat la Oficiul Botanic a Serviciului Fiscal de Stat, solicitând hotărârile contestate, actele de control și alte materiale ale cazului, însă i-a fost comunicat că la Oficiul Botanic a Serviciului Fiscal de Stat nu există careva acte de control și decizii, propunându-i-se să adreseze o contestație la Serviciul Fiscal de Stat, în care să solicite toate materialele cazului.

Ca urmare, reclamantul a făcut cunoștință doar cu Hotărârea AH nr. 0028040 din 17 decembrie 2020, care au scos-o din baza de date.

A indicat că această hotărâre a fost contestată la Serviciul fiscal de stat, solicitând totodată: - să fie eliberate materialele controlului fiscal efectuat; - să fie eliberate actul sau actele de control fiscal; - să fie eliberată decizia pe marginea controlului fiscal eliberat și temeiurile aplicării amenzilor și majorărilor de întârziere; - să fie remise toate documentele solicitate pe adresa fratelui Agrici Victor din motivul că reclamantul nu mai are nici un domiciliu pe teritoriul Republicii Moldova; - să fie anulate actul sau actele de control fiscal și decizia pe marginea acestora, precum și Hotărârea AH nr. 0028040 din 17 decembrie 2020; - să fie suspendată executarea Hotărârii AH nr. 0028040 din 17 decembrie 2020 a Serviciului Fiscal de Stat până la darea unei decizii finale pe acest caz.

Prin răspunsul Serviciului Fiscal de Stat din 14 aprilie 2022 contestația a fost respinsă ca tardivă, pe motiv că actele contestate ar fi fost remise pe adresa unde era viza de reședință, încă în anul 2020.

Reclamantul consideră ilegal răspunsul în cauză deoarece, el nu a fost în țară și nu a cunoscut despre un careva control fiscal, nu a recepționat nici o citație, scrisoare sau adresare de la organul fiscal.

Mai mult ca atât, reclamantul a menționat că, la 21 noiembrie 2019 a înstrăinat imobilul ce-i aparținea cu drept de proprietate - apartamentul amplasat în mun. Chișinău.

Respectiv, la data controlului fiscal, el nu avea nici un domiciliu permanent pe teritoriul Republicii Moldova.

Suplimentar, nu i s-a adus la cunoștință nici un act de control fiscal, nu i s-a adus la cunoștință o eventuală decizie fiscală în baza unui act de control, totodată nu i-a fost explicat de unde s-a luat restanța la buget și care este temeiul aplicării amenzilor și majorărilor de întârziere.

De asemenea, a susținut că este invalid din copilărie, este surdomut, membru al Asociației surzilor din Republica Moldova. Astfel susține că, actul sau actele de control fiscal și decizia pârâtului, au fost efectuate în absența reclamantului, cu încălcarea procedurii de control prevăzute de prevederile art. 214-216, 226 din Codul fiscal.

Totodată, a fost încălcată și procedura de citare prevăzută de art. 226 din Codul fiscal.

Prin hotărârea din 07 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea înaintată de Agrici Igor, prin intermediul avocatului Pîslaru Lilia, a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 14 noiembrie 2022, Agrici Igor, reprezentat de avocatul Pîslaru Lilia, a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, prin care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă.

Prin decizia din 06 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel declarată de Agrici Igor prin intermediul avocatului Pîslaru Lilia cu menținerea hotărârii din 07 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

În motivarea deciziei emise, instanța de apel a conchis că soluția primei instanțe privind respingerea acțiunii este justă și legală, aceasta având la bază cumulul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită.

În context, Completul judiciar a apreciat ca întemeiată concluzia primei instanțe cu referire la faptul că obligația de plată a impozitului pe bunurile imobiliare derivă din avizul de plată a Direcției de Colectare a Impozitelor și Taxelor Locale, din 30 iulie 2020, care de altfel nu a fost contestat în modul și ordinea prevăzută de lege, astfel încât a obținut puterea lucrului decis, generând efectele juridice de rigoare și este obligatoriu spre executare de către destinatarul Agrici Igor.

A reținut că, pentru majorarea de capital obținută urmare a înstrăinării apartamentului situat în mun. Chișinău, Agrici Igor este ținut să achite inclusiv impozitul pe venit, în cuantumul reflectat în Hotărârea organului fiscal, sume care au fost rediate într-o manieră desfășurată în contul curent generalizat al contribuabilului anexat la dosarul administrativ.

Respectiv, în urma neonorării obligațiilor fiscale, instanța de apel a apreciat ca întemeiată concluzia primei instanțe, fundamentată pe constatările Serviciului Fiscal de Stat prin prisma actelor contestate în prezenta cauză, precum că, în acord cu prevederile art. 228 din Codul fiscal, Agrici Igor urmează să suporte și majorări de întârziere, pe care Serviciul Fiscal de Stat le-a inclus în mod obligatoriu în conținutul Hotărârii de executare silită.

Prin urmare, a remarcat că Serviciul Fiscal de Stat întemeiat a declanșat procedura de executare silită pe numele debitorului Agrici Igor călăuzindu-se expres de cadrul normativ evidențiat supra, emițând Hotărârea seria AH nr. 0028040 din 17 decembrie 2020, de executare silită a obligației fiscale a contribuabilului, în mărime totală de 56 122,11 lei.

La fel, a subliniat că nu a constatat admiterea de către Serviciul Fiscal de Stat, a viciilor juridice sau încălcări în partea ce vizează emiterea Hotărârii de executare silită seria AH nr. 0028040 din 17 decembrie 2020 și/sau, procedura de comunicare, or, potrivit materialelor cauzei, aceasta a fost expedită pentru cunoștință contribuabilului spre executare, iar din motivul lipsei unei reacții, aceasta a fost publicată și expedită ulterior spre executare silită către executorul judecătoresc Guțu Vitalie, în conformitate cu art. 11 lit. p) din Codul de executare și art. 196 alin. (5) din Codul fiscal.

Totodată, instanța de apel a remarcat faptul că, Hotărârea seria AH nr. 0028040 din 17 decembrie 2020, de executare silită a obligației fiscale a contribuabilului, a fost emisă în temeiul avizului de plată a impozitului pe bunurile imobiliare, avizul nefiind contestat de către Agrici Igor. Or, anume avizul de plată generează și materializează obligația contribuabilului de a achita impozitul imobiliar, iar efectul neonorării obligației determină inițierea executării silite prin emiterea hotărârii de către organul fiscal.

La 14 iunie 2023, prin intermediul poștei electronice, avocatul Pîslaru Lilia în numele și interesele lui Agrici Igor, a depus cerere de recurs nemotivată împotriva deciziei din 06 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și restituirea cauzei spre rejudecare.

Reprezentantul recurentului a menționat că motivarea recursului va fi depusă la momentul primirii deciziei motivate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a treia „Procedura contenciosului administrativ” din Codul administrativ, în special prevederile cu privire la temeiurile recursului.

Totuși, art. XI alin. (3) din Legea menționată, prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Aceleași considerente de deduc și din interpretarea art. 195 din Codul administrativ în coroborare cu prevederile art. 3 alin. (3) din Codul de procedură civilă, către stipulează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod.

Examinând admisibilitatea recursului declarat, în raport cu actele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestuia, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) și (2) lit. e) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului), Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2) (în redacția în vigoare la data declarării recursului).

Conform art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art.195 din Codul administrativ potrivit cărora procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art. 169-171.

În conformitate cu art.110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de

activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1)-(4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercițarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Potrivit art. 223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art.96-114.

Conform art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Potrivit art.97 alin.(3) din Codul administrativ, autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată; d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.

Conform art. 99 alin. (1) din Codul administrativ, în cazul notificării înscrisului de către autoritatea publică, persoana care efectuează notificarea îi înmânează înscrisul, într-un plic închis, persoanei care urmează să fie notificată. Aceasta din urmă semnează un act de recunoaștere a recepționării vizat cu data înmânării înscrisului. Persoana care efectuează notificarea menționează data notificării pe plicul de înmănat.

Conform art.103 din Codul administrativ, dacă persoana care urmează a fi notificată nu este găsită în locuința sa, în spațiile sale de activitate sau într-o instituție comunitară în care locuiește, înscrisul poate fi notificat: a) în locuința acesteia – unui membru matur de familie, unei persoane care lucrează pentru familie sau unei persoane mature care locuiește permanent acolo; b) în spațiile de activitate ale acesteia – unei persoane angajate acolo; c) în instituția comunitară în care locuiește – conducătorului instituției sau unui reprezentant împuternicit în acest sens.

Potrivit art.114 din Codul administrativ, dacă o notificare a înscrisului, care îndeplinește condițiile de formă, nu poate fi probată sau dacă înscrisul a ajuns cu încălcarea prevederilor obligatorii de notificare, atunci acesta se consideră notificat din momentul în care într-adevăr a ajuns la persoana care urma să fie notificată.

Din actele cauzei rezultă că dispozitivul deciziei pe cauza dată a fost pronunțat în ședință publică la 06 iunie 2023, care a fost notificat avocatului Pîslaru Lilia, în mod electronic, la 12 iunie 2023 (f.d.117).

La 14 iunie 2023, tot prin intermediul poștei electronice, avocatul Pîslaru Lilia în numele și interesele lui Agrici Igor, a depus cerere de recurs nemotivată împotriva deciziei din 06 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Iar potrivit extrasului din poșta electronică, decizia integrală a fost notificată avocatului recurentului Agrici Igor, Pîslaru Lilia, prin intermediul poștei electronice (f.d.122), la 17 august 2023.

În contextul circumstanțelor relatate, Completul de judecată constată că la caz termenul de 30 de zile prevăzut la art.245 alin.(2) din Codul administrativ, pentru prezentarea motivării recursului, a început să curgă pentru recurent din data de 18 august 2023, ziua imediat următoare de la data notificării avocatului Pîslaru Lilia, a deciziei integrale a instanței de apel, și a expirat la data de 18 septembrie 2023.

În termenul stabilit de lege recurentul Agrici Igor nu au depus la Curtea Supremă de Justiție motivarea recursului.

Această circumstanță face imposibilă exercitarea controlului judiciar de către instanța investită cu soluționarea căii de atac. Or, în recurs nu este suficientă simpla expunere a dezacordului cu soluția instanței judecătorești, ci este necesară motivarea cu indicarea temeiurilor de ilegalitate pe care se întemeiază calea de atac, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat de instanța inferioară, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat un act judecătoresc neîntemeiat. Condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implică determinarea greșelilor anume imputate instanței inferioare, cu expunerea argumentată a criticilor în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

În această ordine de idei, corelând circumstanțele factice constatate și expuse supra cu normele legale citate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că la depunerea recursului împotriva deciziei din 06 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, recurentul Agrici Igor și reprezentantul său

avocatul Pîslaru Lilia nu au respectat prevederile articolului 245 alin. (2) din Codul administrativ, în vigoare la data depunerii recursului.

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de avocatul Pîslaru Lilia în numele și interesele lui Agrici Igor, ca inadmisibil.

Conform art.230, art.245 alin.(2) și art.246 alin.(1) și (2) lit. e) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului), Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de avocatul Pîslaru Lilia în numele și interesele lui Agrici Igor, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ion Malanciuc

judecătorii

Oxana Parfeni

Diana Stănilă